

2 | 2022

Strefa Ruchu

8 Podatni na kulturę
Agnieszka Nowok-Zych

11 Tomasz Szymański:
Mecenat prywatny opiera się na prestiżu
Michał Nowak

John Eliot Gardiner,
fot. Sim Canerly-Clarke

Relacje

14 Winda do lasu
Piotr Kamiński

16 Depresja klimatyczna
Krzysztof Stefański

17 Nowe, a jednak stare
Bartosz Żurawiecki

18 Händel bez zadęcia
Aleksandra Wróblewska

18 O młodości w muzyce
Łucja Siedlik

19 Urodziny w karnawale
Małgorzata Komorowska

19 Jasna strona symfoniki
Monika Wrzesińska

Zagranica

20 Blask w ciemności, czyli nowa normalność
Alida Podlaskczyk-Nowakowska

Wydawnictwa

22 Kojący blask starego złota
Dominika Micał

24 Wszystkie rejestry synagogi
Filip Lech

24 W stronę światła
Magdalena Łoś

25 Finał bałtyckiej peregrynacji
Witold Paprocki

26 Oldskulowa muzyka
Wioleta Żochowska

27 Spokojny awangardzista
Wioleta Żochowska

27 Czterech panów i dziadek Stasiuka
Tomasz Gregorczyk

27 Buganda Forever!
Magdalena Tejchma

28 Portret z dźwięków ujętych w słowa
Witold Paprocki

29 Mała książeczka o miłości
Jacek Hawryluk

Rozmowa

30 Antoni Wit: Dyrygent nie powinien być szarlatanem
Jacek Marczyński, Krzysztof Stefański

Swoboda Ruchu

38 Muzyka i łzy (I): Orlando di Lasso
Lagrima di San Pietro
Karolina Kolinek-Siechowicz

41 Kompozytor fal mózgowych
Beniamin Głuszek

43 Łapanie za słowa: Szymanowski, Lutosławski
i smutki Illy
Michał Bajer

Od redakcji

4 Wdowi grosz i gorzkie łzy
Michał Mendyk

5 Aktualności

Fetleton

44 Nono na Czerniakowie
Rafał Wawrzyńczyk

Z Archiwum R

44 Człowiecza bezcelowość
Katarzyna Ryzeł

Rekomendacje

45 Wydarzenia muzyczne
poleca redakcja

Wiktor Bręgy. Historia artysty

46 Na gór szczycie, czyli debiutant na scenie

opr. Małgorzata Jędruch-Włodarczyk

WDOWI GROSZ I GORZKIE ŁZY

✍ Michał Mendyk

Lodowce topnieją, mocarstwa chylą się ku upadkowi, a jednym z największych wyzwań stojących przed ludzkością znowu stają się choroby zakaźne. Pewne rzeczy pozostają jednak niezmiennie: abonamentowa publiczność filharmonii wciąż najchętniej słucha Czajkowskiego, Beethovena, Brahmsa oraz *Bolera* Ravela. Przypomina o tym w obszernym wywiadzie Antoni Wit. Chociaż i tu sporo się zmieniło: świat nie tylko przestał bać się Lutosławskiego i Pendereckiego, lecz także zaczął ich słuchać oraz utożsamiać z jakością naszej kultury. Niemniej w wielu punktach globu pierwszym i najsilniejszym skojarzeniem z Polską pozostaje wciąż Auschwitz...

Jacek Marczyński i Krzysztof Stefański rozmawiają z maestro Witem o wszystkim, pomijając chyba tylko kwestię pieniędzy. Czy zgodnie z trochę chyba już przebrzmiałą maksymą, dżentelmeni na ten temat nie dyskutują? To wyjaśniałoby imponującą falę znakomitych menedżerek w, nadal dosyć patriarchalnym, środowisku muzycznym. My porozmawialiśmy o pieniądzach na muzykę klasyczną z ekspertami, którzy pozyskiwaniem tychże się parają – profesjonalnie lub pro publico bono. Wszyscy są zgodni, że dużym wyzwaniem w Polsce jest skoordynowanie działań państwa z inicjatywami prywatnymi. Chodzi zarówno o milionerów oraz wielkie korporacje, jak i o przeciętnie zamożnych uczestników niezmiennie popularnych zbiorów internetowych. Ale czy tak zwani zwykli obywatele czują w Polsce odpowiedzialność za instytucje kultury? Wszak właśnie w najmniejszych gestach i datkach ukrywa się prawdziwa sprawczość wielomilionowego narodu. W tym sensie najważniejszymi mecenasami polskiego życia muzycznego pozostają abonamentowi bywalcy filharmonii, kierowani miłością do Czajkowskiego i Beethovena, a coraz częściej także – Lutosławskiego czy Pendereckiego.

Muzykę dla zwykłych ludzi tworzył, zmarły przed dwoma miesiącami, Alvin Lucier. Benjamin Głuszek przypomina przełomowe kompozycje oraz instalacje mistrza amerykańskiej muzyki eksperymentalnej, których wykonawcami stać może się w zasadzie każdy – na przykład błędząc po odpowiednio przygotowanym pomieszczeniu lub relaksując się i „dzieląc” z odbiorcami koncertu zapisem własnych fal mózgowych. Czy z takiej szczególnej partytury dałoby się odczytać ofiarne i przebłagalne „gorzkie łzy”, o których pisze Karolina Kolinek-Siechowicz w pierwszym tekście nowego cyklu „Muzyka i łzy”, poświęconym *Lagrima di San Pietro* Orlanda di Lasso?

Co ciekawe, nawet dotykając kwestii tak ulotnych i intymnych, autorka nie omieszkała wspomnieć o relacjach Lassusa z jego mecenasami. Całkiem samodzielnie sfinansował natomiast swoją debiutancką płytę Rafał Ryterski. Pierwszy dźwiękowy dokument aktywności jednego z najciekawszych polskich kompozytorów młodszego pokolenia to gęsty konglomerat... glitchu, noise'u, techno, IDM, dubstepu i drum'n'bassu (gatunków niezbyt, jak mniemam, bliskich skądinąd wszechstronnemu maestro Witowi). Drogę wolnorynkowego self-made mana godzi z opieką publicznych mecenasów Marcin Stańczyk, niewątpliwy tryumfator roku 2021 w dziedzinie fonografii. W poprzednim numerze recenzowaliśmy jego błyskotliwy debiut w barwach elitarnego wytwórni Kairos; teraz sięgamy po kompozycje do filmu *Ciemno, prawie noc* Borysa Lankosza, fenomenalnie łączące ilustracyjną przystępność z idiomatycznymi chwytami polskiej muzyki współczesnej.

Którego Stańczyka woli redaktor Ludwik Erhardt? Tego nie wiem, choć przed ponad 50 laty, powątpiewając w sens nowoczesnej muzyki, niespełniającej konkretnych funkcji społecznych i niezaspokajającej wprost potrzeb żadnego mecenasa, doszedł do takiego oto wniosku: „Może więc sztuka powinna być bezcelowa? Może odebranie twórczości jej bezpośredniego celu, jaki jeszcze niedawno miała, oznacza właśnie wyższy stopień człowieczeństwa? Nie wiem jednak, skąd się w nas bierze potrzeba nieustannego podkreślania, że różnimy się od zwierząt”.

Cytat numeru:

Przemiał
może działać OŻYWCZO, nie tylko
w sensie ekonomicznym

--Bartosz Żurawiecki

ruch
muzyczny

#2 2022 rok LXVI

Dwutygodnik poświęcony muzyce poważnej
i życiu muzycznemu założony w 1945 roku

Redaktor naczelny
Daniel Cichy

Redaktor prowadzący
Michał Mendyk

Sekretarz redakcji
Maciej Kucharski
maciej_kucharski@pwm.com.pl

Zastępca redaktora naczelnego
festiwale, koncerty
Krzysztof Stefański
krzysztof_stefanski@pwm.com.pl

Muzyka dawna
Karolina Kolinek-Siechowicz
karolina_kolinek-siechowicz@pwm.com.pl

Dominika Micał
dominika_mical@pwm.com.pl

Muzyka współczesna, książki, płyty
Michał Mendyk
michal_mendyk@pwm.com.pl

Teatr muzyczny
Jacek Marczyński

Redaktorzy seniorzy
Józef Kański, Olgierd Pisarenko

Sekretariat
Katarzyna Dubiel
redakcja@ruchmuzyczny.pl

Dyrektor artystyczny
projekt graficzny
Marek Knap
marek.knap@asp.waw.pl

Studio graficzne
Natalia Cyrankiewicz, Andrzej Swat (prepress)

Redakcja i korekta
Maria Konopka-Wichrowska

Internet
Mateusz Ciupka
mateusz_ciupka@pwm.com.pl

Wydawca
Polskie Wydawnictwo Muzyczne
al. Krasińskiego 11a, 31-111 Kraków
Oddział w Warszawie
ul. Fredry 8, 00-097 Warszawa
pwm@pwm.com.pl

Druk
Drukarnia Akapit sp. z o.o., Lublin
Nakład: 1200 egz.

Czasopismo patronackie wydawane na zlecenie
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych,
a w tekstach przyjętych do publikacji zastrzega sobie prawo dokonywania
skróć, poprawek stylistycznych, zmian tytułów i śródtytułów.
Za treść reklam redakcja nie odpowiada.

Redakcja czynna od godz. 10.00 do 15.00

Adres
ul. Fredry 8, 00-097 Warszawa
tel.: +48 885 860 332
email: redakcja@ruchmuzyczny.pl
www.ruchmuzyczny.pl

■ ruchmuzyczny
■ ruchmuzyczny
■ RuchMuzyczny

Kontakt telefoniczny w sprawie prenumeraty:
12 422 70 44 wew. 183 lub 885 860 336 (Jakub Stankiewicz),
mail: prenumerata@pwm.com.pl

„Ruch Muzyczny” jest dostępny dla niewidomych
informacje na www.defacto.org.pl